

## 5. Územní diferenciacie indikované potratovosti v ČR

Indikovaná potratovost patří mezi jevy, u nichž jsou patrné značné regionální rozdíly. Výskyt umělých přerušení těhotenství je vždy vyšší ve velkých městech, průmyslových aglomeracích; v rozdílech mezi jednotlivými územími se zřetelně projevuje i vliv tradice a veřejného mínění, formovaný především stupněm religiozity. V bývalém Československu byla indikovaná potratovost vždy podstatně vyšší v českých zemích než na Slovensku.

Relativní počet interrupcí nepřímo koreluje s velikostí obce bydliště ženy. V malých obcích je umělých přerušení těhotenství méně než ve městech, v malých městech je umělých přerušení těhotenství méně než ve velkých městech. Příklad-li v roce 2002 na 100 ukončených těhotenství v obcích s méně než 1000 obyvateli 18,3 umělých přerušení těhotenství, ve městech mezi 5 a 10 tisíci obyvateli to bylo 21,7 umělých přerušení těhotenství a ve městech s více než 100 tisíci obyvateli 25,5 umělých přerušení těhotenství na 100 ukončených těhotenství.

Z hlediska územního rozložení je v České republice indikovaná potratovost trvale nejvyšší v západních a severozápadních Čechách – v okresech Teplice, Cheb, Tachov - a dále v Praze. Mezi okresy s nejvyšší indikovanou potratovostí patří s výkyvy okresy Most, Kladno, Česká Lípa, Plzeň-město a trochu překvapivě i okres Český Krumlov. Nejnížší indikovaná potratovost je naopak v okresech dnešního kraje Vysočina a Jihomoravského kraje. Okresem se zpravidla nejnižšími ukazateli je Žďár nad Sázavou, dále okresy Třebíč, Jihlava, Brno-venkov a Uherské Hradiště. Nízká indikovaná potratovost je určující pro okresy kraje Vysočina a některé jihomoravské okresy (Hodonín, Blansko), které se vyznačují vysokou religiozitou.

Dokladem výrazného poklesu indikované potratovosti je, že v okresech s jejími nejvyššími ukazateli po roce 2000 (Teplice, Cheb, Tachov) byly tyto ukazatele nižší než v letech 1990-1995 v okresech s nejnižší indikovanou potratovostí. Regionální difference se přitom nezmenšily, indikovaná potratovost však podstatně klesla ve všech okresech.

**Tab. 19 Okresy s nejvyšším a s nejnižším podílem umělých přerušení těhotenství z ukončených těhotenství celkem v letech 1990-2002**

| Podíl (%)                     |      |                 |      |               |      |                  |      |                 |      |
|-------------------------------|------|-----------------|------|---------------|------|------------------|------|-----------------|------|
| 1990                          |      | 1995            |      | 2000          |      | 2001             |      | 2002            |      |
| Teplice                       | 50,4 | Cheb            | 39,9 | Cheb          | 39,0 | Teplice          | 32,3 | Tachov          | 31,3 |
| Most                          | 50,3 | Tachov          | 39,1 | Teplice       | 34,0 | Cheb             | 31,9 | Teplice         | 31,2 |
| Č.Krumlov                     | 49,1 | Teplice         | 38,5 | Kladno        | 31,6 | Tachov           | 30,5 | Cheb            | 30   |
| Č.Lípa                        | 49,1 | Ústí n.L.       | 38,4 | Č.Krumlov     | 30,6 | Chomutov         | 29,9 | Karl.Vary       | 27,7 |
| Ústí n.L.                     | 48,9 | Praha           | 37,6 | Mělník        | 30,6 | Jablonec         | 28,5 | Chomutov        | 27,5 |
| Kladno                        | 48,2 | Most            | 37,1 | Chomutov      | 30,1 | Č.Krumlov        | 28,4 | Praha           | 27,2 |
| Okresy s nejnižšími ukazateli |      |                 |      |               |      |                  |      |                 |      |
| Vsetín                        | 37,1 | Ústí nad Orlicí | 25,0 | Blansko       | 19,3 | Brno-venkov      | 18,6 | Havlíčkův Brod  | 17,6 |
| Uh.Hradiště                   | 36,4 | Blansko         | 24,5 | Jihlava       | 18,9 | Uherské Hradiště | 18,2 | Frýdek-Místek   | 17,4 |
| Brno-venkov                   | 36,1 | Brno-venkov     | 22,3 | Žďár n. S.    | 18,5 | Frýdek-Místek    | 17,9 | Ústí nad Orlicí | 17,3 |
| Třebíč                        | 35,7 | Nový Jičín      | 22,0 | Frýdek-Místek | 18,5 | Třebíč           | 17,6 | Nový Jičín      | 15,6 |
| Jihlava                       | 35,4 | Jihlava         | 22,0 | Nový Jičín    | 18,3 | Žďár n. S.       | 16,2 | Brno-venkov     | 15,5 |
| Žďár n.S.                     | 34,7 | Žďár n. S.      | 21,8 | Brno-venkov   | 17,6 | Nový Jičín       | 13,8 | Žďár n. S.      | 15,5 |